

U S N E S E N Í

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D. a soudců JUDr. Petra Černého, Ph.D. a Mgr. Václava Trajera v právní věci **navrhovatelů: a) Pavel Pastyřík, MSc., MBA**, nar. 28.8.1970, bytem Boženy Němcové 323/16, 418 01 Bílina, **b) Ing. Petr Rosenkranz**, nar. 7.9.1969, bytem Za Chlumem 813, 418 01 Bílina, **c) Michal Mlej**, 12.5.1982, bytem 5. května 47/44, 418 01 Bílina, **d) Josef Horáček**, nar. 12.1.1946, bytem Mírové náměstí 48/4, 418 01 Bílina, **a dalších účastníků řízení: 1) Městský úřad Bílina**, se sídlem Břežanská 50/4, 418 31 Bílina, **2) Bílinští sociální demokraté**, se sídlem Želivského 63/13, 418 31 Bílina, jednající volební zmocněnkyní Bohumilou Rendlovou, nar. 2.11.1950, bytem Želivského 63/13, 418 31 Bílina, **v řízení o návrzích ve věci voleb do zastupitelstva Města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014,**

t a k t o :

- I.** Návrh na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva Města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014 **se zamítá.**
- II.** Hlasování ve volbách do zastupitelstva Města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014 **je neplatné.**
- III.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatelé a) a b) podali ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem společný návrh ze dne 21.10.2014 vedený pod sp. zn. 40 A 22/2014, jímž se domáhali vyslovení neplatnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014. Navrhovatelé c) a d) společným návrhem ze dne 24. 10. 2014, ve znění jeho doplnění ze dne 31.10.2014, vedeným pod sp. zn. 40 A 36/2014 se domáhali vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014 a neplatnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014. Jelikož oba dva shora uvedené volební návrhy spolu skutkově souvisely, soud usnesením ze dne 12.11.2014, č.j. 40 A 22/2014 – 45, rozhodl v intencích ust. § 112 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, za použití ust. § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), o jejich spojení ke společnému projednání.

Navrhovatelé a) a b) ve svém společném návrhu uvedli, že dle monitoringu nevládních organizací Naši politici o.z. a Transparency International – Česká republika, o.p.s. (dále jen „Transparency International“) byl voličům před volbami a v jejich průběhu nabízen finanční obnos za odevzdání hlasu konkrétním kandidátům. Poukázali i na skutečnost, že někteří voliči byli k volebním místnostem i organizovaně svázeni. Navrhovatelé a) a b) uvedli, že jsou přesvědčeni, že většina osob, kterým byl za volbu konkrétních kandidátů vyplacen finanční obnos, by se jinak předmětných voleb vůbec nezúčastnila. Dále poukázali na volební výsledky v jednotlivých volebních okrscích, kdy ve volebním okrsku č. 8 dosáhla volební strana Bílíňští sociální demokraté zisku 39,22 % a ve volebním okrsku č. 9 tato volební strana dosáhla zisku 35,43 %, přestože v jiných okrscích v témže městě dosahovala tato volební strana volebního zisku mezi 8 – 15 %. Navrhovatelé a) a b) uvedli, že volební okrsky č. 8 a 9 leží v tzv. vyloučených lokalitách, ve kterých žijí sociálně slabí občané, a které jsou dle navrhovatelů a) a b) typické nízkou volební účastí a náchylností k přijetí finančního obnosu v podstatě za cokoliv, např. i za účast při volbách a volbu konkrétního kandidáta. Právě v těchto okrscích dosáhla volební strana Bílíňští sociální demokraté velice nadprůměrného výsledku s rozdílem desítek procent oproti ostatním okrskům. Navrhovatelé a) a b) trvali na tom, že pokud by nedošlo k ovlivňování voličů, volební strana Bílíňští sociální demokraté by získali méně hlasů a v důsledku toho i méně mandátů a složení zastupitelstva by bylo zcela odlišné. Dle navrhovatelů a) a b) tedy předmětná nezákonnost spočívající v korupci voličů dosáhla takové intenzity, že je možno důvodně předpokládat jiné složení zastupitelského sboru, pokud by k popsanému jednání nedošlo.

Navrhovatelé c) a d) ve svém společném návrhu uvedli, že v průběhu září 2014 bylo zjištěno, že dochází k organizování nákupu hlasů ve prospěch volební strany Bílíňští sociální demokraté. Redaktor MF Dnes Artur Janoušek vyslechl dva svědky, kteří dosvědčili, že byli osloveni s nabídkou získání částky 300,- Kč za volbu určené strany. Navrhovatel c) se pak aktivně podílel na monitoringu průběhu voleb formou zajišťování zvukových záznamů a video záznamů. Dle jeho názoru pořízené záznamy dokládají, že k organizování uplácení a k samotnému uplácení voličů formou předání peněz za volbu určené volební strany skutečně docházelo.

Dále navrhovatelé c) a d) poukázali na skutečnost, že došlo k účelovému přihlašování osob k trvalému pobytu v Bílíně. Navrhovatel c) byl svědkem toho, že se přihlásilo 10 osob na adresu Antonína Sovy 623, Bílina, do jedné bytové jednotky. Tato adresa spadá do volebního okrsku č. 9, ve kterém navrhovatel c) byl členem volební komise. Navrhovatel c) uvedl, že z těchto 10 přihlášených obyvatel jich minimálně 5 přišlo skutečně volit.

Dál navrhovatelé c) a d) poukázali na skutečnost, že dle jejich poznatků docházelo k podezřelé manipulaci s volebními lístky ze strany Martina Bergera. Rovněž uvedli, že Boris Šír doprovázel jiné osoby opakovaně až do volební místnosti a tam jim radil, jak mají lístek vyplnit. O jednání Borise Šíra měl být dle navrhovatelů c) a d) proveden záznam do protokolu o průběhu voleb ze strany předsedkyně volební komise v okrsku č. 5. Dále navrhovatelé c) a d) uvedli, že byl Policíí ČR zajištěn pan Michalčík, kterému byly zabaveny připravené hlasovací lístky a finanční hotovost.

Dále navrhovatelé uvedli, že figurantce organizace Transparency International byl předán předem vyplněný volební lístek a byla jí předána hotovost ve výši 300,- Kč. Na tomto hlasovacím lístku byl vyznačen hlas pro volební stranu Bílíňští sociální demokraté a dva hlasy pro konkrétní kandidáty volební strany Nezávislí pro Bílinu, a to pro Mgr. Bc. Ivanu

Svobodovou a Mgr. Zdeňka Svobodu Ph.D. Navrhovatelé c) a d) poukázali na skutečnost, že tyto dva kandidáti se jako jediní kandidáti volební strany Nezávislí pro Bílinu dostali do zastupitelstva, přestože byli prakticky na nevolitelných místech, a to díky získaným preferenčním hlasům. Navrhovatel c) jako člen volební komise ve volebním okrsku č. 9 uvedl, že kromě lístků vyplněných jako výše uvedený lístek zajištěný organizací Transparency International si při sčítání hlasů všiml lístků, kde bylo uvedeno 24 až 26 preferenčních hlasů pro kandidáty volební strany Bílinští sociální demokraté, dva preferenční hlasy pro výše uvedené kandidáty volební strany Nezávislí pro Bílinu a dva preferenční hlasy pro kandidáty KSČM. Stejná situace byla údajně i ve volebním okrsku číslo 8.

Navrhovatelé c) a d) trvali na tom, že komunální volby v Bílině neprobíhaly dle svobodné vůle voličů.

Městský úřad Bílina jako další účastník 1) předložil soudu kompletní volební dokumentaci včetně odevzdaných hlasovacích lístků. K návrhu samotnému se písemně nevyjádřil.

Volební strana Bílinští sociální demokraté jako další účastník 2) k návrhu navrhovatelů a) a b) uvedla, že dle jejího názoru se jedná o akci, která byla připravována za účelem její diskreditace. Trvala na tom, že kauza nevznikla jako reakce na události z doby konání voleb, ale byla naopak dlouhodobě připravována. O kupčení s hlasy pro volební stranu dalšího účastníka 2) se zmiňovalo na svých stránkách několik bílinských politických subjektů již několik týdnů před volbami. Další účastník 2) zdůraznil, že ve volebních okrscích číslo 8 a 9 získal suverénně nejlepší volební výsledky již v předchozích volbách. V těchto okrscích žijí v nadprůměrném množství příslušníci romské menšiny. Další účastník 2) jako jediný subjekt v Bílině dává na svých kandidátkách prostor ke kandidatuře i občanům z romské menšiny. Výrazná podpora dalšího účastníka 2) v těchto dvou okrscích je tedy dle jeho názoru zcela logická. Rovněž poukázal na skutečnost, že v předmětných dvou okrscích se nachází rovněž vysoké množství obyvatel staršího věku. Vzhledem k tomu, že hlavním programovým cílem dalšího účastníka 2) je podpora zdravotnictví a sociálních služeb, je zcela logické, že místní občané podpořili jeho volební stranu.

Další účastník 2) zdůraznil, že během volební kampaně nebyl zaznamenán ani jediný případ, kdy by někdo z kandidátů dalšího účastníka 2) kohokoliv uplácel. K uváděným svědkům další účastník 2) uvedl, že se dle jeho názoru jedná o politickou konkurenci najaté lidi v sociálně obtížné situaci, kteří za úplatu podávají falešná svědectví.

Dále uvedl, že obviňování konkurenčních politických subjektů z kupování voličů se stalo prostředkem politického boje před volbami. Po volbách je podání žaloby na neplatnost voleb využíváno u řady neúspěšných stran jako možnost dosáhnout zneplatnění voleb a získání další volební příležitosti.

Žádný navržený důkaz neprokazuje kupčení s hlasy voličů. Dále poukázal na skutečnost, že navrhovatelé a) a b) byli ve volbách úspěšní a stali se zastupiteli, proto žádné jejich právo nemohlo být porušeno. Dle dalšího účastníka 2) jde o pokus několika politických stran dosáhnout zrušení voleb poté, co nedosáhly na volební podporu, kterou si představovaly.

K návrhu navrhovatelů c) a d) další účastník 2) kromě již výše uvedeného konstatoval, že články Artura Janouška považuje za tendenční a účelové. Z jeho příspěvků v MF Dnes lze dle názoru dalšího účastníka 2) vyzozorovat neobjektivní informování čtenářů s cílem účelově poškodit pověst dalšího účastníka 2) u voličů. V médiích zveřejněné důkazy pořízené panem

Janouškem či Transparency International pouze prezentují scénky a rozhovory se subjekty, jejichž projev působí krajně nedůvěryhodně. I když další účastník 2) nebyl seznámen s audio a video záznamy, které mají sloužit jako důkazy, může zcela odmítnout nařčení z manipulace voleb, neboť nikdo ze členů nebo kandidátů dalšího účastníka 2) by se nesnížil k jednání, které je uváděno navrhovatelem c). Dále poukázal na praktiky politických konkurentů spočívající ve vydávání letáků a novin, které byly plné urážek a pomluv a poplašných zpráv, jak o fungování města, tak o osobách radních.

Zdůraznil, že na současné podpoře kandidátů dalšího účastníka 2) a dvou kandidátů volební strany Nezávislí pro Bílinu Mgr. Svobody, který je dlouholetým ředitelem společnosti Člověk v tísni, a Mgr. Bc. Svobodové, která je ředitelkou školy, do které chodí nejvyšší procento žáků z romské minority, není nic překvapivého, protože je s kandidáty dalšího účastníka 2) spojuje dlouholetá spolupráce na mnoha oficiálních projektech i přátelské vazby. Rovněž považují za logickou podporu některých voličů dalšího účastníka 2) směrem ke kandidátům KSČM Naděžďě Maurerové, která má jako hlavní sestra bílinské nemocnice oblibu mezi voliči. Pavla Prchala zase voliči spojují s aktivitami ve prospěch bílinského hokeje.

K tvrzení navrhovatelů o svážení osob k volbám další účastník 2) uvedl, že je považuje za účelové, motivované snahou o vyvolání nových voleb.

Další účastník 2) zdůraznil, že navrhovatelé nepředložili žádné relevantní důkazy pro svá tvrzení. Pouhou abstraktní možnost ovlivnění výsledků voleb nelze považovat za dostatečný závěr, že volby byly neplatné.

Další účastník řízení poukázal na skutečnost, že navrhovatelé c) a d) nebyli úspěšní v rámci předmětných voleb a lze tak předmětný návrh vnímat jako jejich snahu využít Krajský soud v Ústí nad Labem k získání druhé šance k získání volebního úspěchu v rámci opakovaného hlasování.

Podle ust. § 90 odst. 1 s.ř.s. se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je zák. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí (dále jen „volební zákon“), podle jehož ust. § 60 odst. 1 se může podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, přičemž návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.

Před přistoupením k vlastnímu meritornímu projednání podaného návrhu ve věci voleb do zastupitelstva Města Bíliny se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou dány nějaké překážky bránící o předmětném návrhu věcně rozhodnout. Dospěl přitom k závěru, že žádné takové překážky nejsou dány, když návrh byl podán v zákonné 10 denní lhůtě a navrhovatelé byli k podání předmětného návrhu ve věci voleb aktivně legitimováni, neboť byli zapsáni ve volebních seznamech voličů oprávněných volit do zastupitelstva Města Bílina.

Navrhovatelé c) a d) se domáhali vyslovení neplatnosti voleb. Podle § 60 odst. 3 volebního zákona návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, pokud má za to, že byla

porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb. Z této právě citované zákonné díkce vyplývá, že návrh na neplatnost voleb je důvodný při splnění třech předpokladů, kterými jsou protizákonnost spočívající v porušení některého ustanovení volebního zákona, souvislost mezi touto protizákonností a celkovým počtem hlasů odevzdaných pro určitou volební stranu nebo její jednotlivé kandidáty, jakož i zásadní intenzita této protizákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno důvodně předpokládat odlišné výsledky voleb, tedy jiné složení zastupitelského sboru, pokud by k takovému jednání nedošlo (tzv. „zatemnění“ volebního výsledku) bez možnosti vztahení předmětného zatemnění volebního výsledku ke konkrétnímu kandidátovi. Musí se jednat o takovou protizákonnost, která by mohla ovlivnit volby jako celek.

Navrhovatelé a) a b) a v záhlaví svého návrhu i navrhovatelé c) a d) se domáhali vyslovení neplatnosti hlasování. Podle ust. § 60 odst. 2 volebního zákona návrh na neplatnost hlasování může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování. Z této právě předestřené zákonné úpravy obsažené ve volebním zákoně vyplývá, že návrh na neplatnost hlasování ve volbách je důvodný při splnění třech předpokladů, kterými jsou protizákonnost spočívající v porušení některého ustanovení volebního zákona, souvislost mezi touto protizákonností a celkovým počtem hlasů odevzdaných pro určitou volební stranu nebo její jednotlivé kandidáty, jakož i zásadní intenzita této protizákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno důvodně předpokládat odlišné výsledky voleb, tedy jiné složení zastupitelského sboru, pokud by k takovému jednání nedošlo (tzv. „zatemnění“ volebního výsledku). Zákon spojuje neplatnost hlasování s protizákonným jednáním nebo opomenutím, k němuž dojde ve volební místnosti a v jejím bezprostředním okolí během přesně zákonem vymezeného časového úseku končícího uzavřením volebních místností, a to za situace, kdy porušení zákona dosáhne takové intenzity a rozsahu, že je způsobilé mít vliv na výsledek hlasování. Výsledkem hlasování je projev vůle voličů, který je vyjádřen konkrétní úpravou hlasovacích lístků a jejich odevzdáním zákonem stanovenými způsoby.

V souladu s ust. § 90 odst. 2 s.ř.s. jsou v řízení o návrhu na neplatnost voleb a neplatnost hlasování účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena. Volebním orgánem v daném případě je v souladu s úpravou obsaženou v hlavě II volebního zákona Městský úřad Bílina. Z obsahu návrhu pak dle soudu jednoznačně vyplývá, že navrhovatelé napadají dosažený volební výsledek kandidátů za volební stranu Bílínští sociální demokraté. V souladu s výše citovaným ust. § 90 odst. 2 s.ř.s. je pak dalším účastníkem řízení i tato volební strana.

Primárně se soud zabýval námitkou vztahující se k návrhu na vyslovení neplatnosti voleb. Z námitek uplatněných navrhovateli se k procesu voleb jako celku vztahuje námitka týkající se účelového přihlašování osob k trvalému pobytu. Ostatní námitky se týkají samotného procesu projevování vůle voličů v průběhu hlasování. Proto v případě shledání jejich důvodnosti by nemohlo dojít k vyslovení neplatnosti celých voleb, ale pouze k vyslovení neplatnosti jedné z fází voleb, a to právě samotného hlasování.

Navrhovatel c) v návrhu uvedl, že byl svědkem přihlašování asi 10 osob na jednu konkrétní adresu v období těsně před konáním voleb, s tím, že minimálně 5 z těchto 10 osob skutečně využilo hlasovací právo a bylo volit do zastupitelstva Města Bílina.

V souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí má právo volit do zastupitelstva obce občan obce, za předpokladu, že jde o státního občana České republiky nebo státního občana jiného státu, kterému právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, který alespoň v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Otázkou, zda trvalý pobyt ve vztahu k volebnímu právu ve volbách do zastupitelstev obcí je nutno posuzovat pouze z hlediska formálního nebo i z hlediska faktického pobytu voliče, se zabýval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 4.5.2011, sp. zn. Pl. ÚS 59/10. V tomto nálezu Ústavní soud konstatoval, že *„bez ohledu na obecnou rovinu evidenční povahy přihlášení se k trvalému pobytu je dle názoru Ústavního soudu, a to zejména s přihlédnutím k závěrům uvedeným v nálezu ze dne 13.9.1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94, třeba pečlivě zkoumat s ohledem na závažnost dopadu i skutečnost, zda toto přihlášení nebylo zcela účelovým jednáním ve vztahu ke vzniku aktivního volebního práva porušujícím smysl a účel ustanovení § 10 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodních číslech (dál jen „zákon o evidenci obyvatel“), tedy jednáním obcházejícím zákon o evidenci obyvatel i zákon o volbách do zastupitelstev obcí.“* Dále Ústavní soud v uvedeném nálezu konstatoval, že *„trvalý pobyt v obci, jako ústavní a zákonná podmínka výkonu aktivního i pasivního volebního práva pro volby do zastupitelstev obcí není v právní úpravě ustanovena samoučelně. Sleduje totiž legitimní cíl, aby orgány samosprávy obce měli právo volit jen obyvatelé obce, tj. ti, kteří v obci trvale žijí a tedy tvoří (relativně) trvalou součást územního společenství osob, které si prostřednictvím voleb do zastupitelstev obcí volí své zástupce za účelem svěřeni podstatného rozsahu svého práva na výkon obecní samosprávy po dobu čtyř následujících let. Tento závěr podporuje i ústavní vymezení územně samosprávných celků jako územních společenství občanů, která mají právo na samosprávu, v čl. 100 odst. 1 Ústavy. Citované ustanovení ústavy tedy nepředpokládá ochranu práva podílet se na správě obecních záležitostí u těch, kdo se skutečným životem obce nemají objektivně nic společného.“*

Z uvedeného závěru Ústavního soudu jednoznačně vyplývá, že v případě voleb do zastupitelstev obcí je podstatná i fakticita pobytu jednotlivých voličů v dané konkrétní obci a jejich účast na životě této obce. K charakteru trvalého pobytu Ústavní soud ve výše citovaném nálezu odkázal na svůj nálezu ze dne 13.9.1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94, ve kterém je uvedeno, že v případě trvalého pobytu se jedná *„o faktické vyjádření trvalého pobytu a tedy o trvalý pobyt nikoli ve smyslu evidenčním – přihlášení se k trvalému pobytu na příslušném úřadě – ale ve smyslu faktickém. Trvalým pobytem je třeba takto rozumět pobyt v místě stálého bydliště člověka, tj. zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání a v němž se také zdržuje s úmyslem zdržovat se trvale.“*

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že námitka účelového přihlašování osob, které fakticky v dané obci nebydlí, k trvalému pobytu těsně před konáním komunálních voleb je v obecné rovině relevantní námitkou ve vztahu k návrhu na prohlášení neplatnosti voleb do obecního zastupitelstva. Ovšem v daném konkrétním případě se soud z důvodu procesní ekonomie ještě před samotným prověřováním fakticity pobytu osob, na jejichž přihlášení k trvalému pobytu poukázal navrhovatel c), zabýval otázkou, zda případné prokázání nezákonnosti by mohlo mít takovou intenzitu, aby bylo možno důvodně předpokládat odlišné výsledky voleb.

Navrhovatel c) uvedl, že minimálně 5 osob, jejichž přihlášení k trvalému pobytu těsně před konáním voleb považoval za podezřelé, se zúčastnilo voleb. Na tomto místě soud konstatuje, ostatně jak již učinil ve svých předchozích rozhodnutích (srov. např. rozsudek KS v Ústí nad Labem ze dne 21.11.2011, sp. zn. 15 A 72/2011, www.nssoud.cz), že soudní řízení vedené dle s.ř.s. ve věcech volebních není založeno na principu inkvizitním, ve kterém by si soud sám zjišťoval relevantní skutkový stav a vyhledával veškeré relevantní důkazy k tvrzení účastníků, ale je založeno na zásadě, že každý musí svá tvrzení doložit dostatečnými důkazy. Z uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že soud přezkoumává průběh voleb v rozsahu uplatněných námitek. Proto se soud zabýval otázkou, zda právě navrhovatelem c) uvedených 5 osob mohlo v případě neoprávněného využití volebního práva ovlivnit výsledek voleb v Bílině.

Celkový počet osob zapsaných ve výpisech ze seznamu voličů a jejich dodatků byl ke dni předmětných voleb 12 251. Z těchto oprávněných voličů přišlo k volbám 5 323 voličů a řádně odevzdalo obálku 5 318 voličů. Již ze samotného počtu oprávněných voličů dle soudu jednoznačně vyplývá, že i v případě, že by všech 5 osob, jichž se týkala námitka navrhovatele c), nebylo oprávněno uplatnit své volební právo ve Městě Bílina z důvodu neexistence jejich faktického trvalého pobytu ve městě a jejich hlasy musely být diskvalifikovány, nemohla by tato skutečnost ovlivnit výsledky voleb do zastupitelstva Města Bílina. S ohledem na tuto skutečnost tedy soud nepřistoupil k prověřování fakticity předmětných 5 osob a dospěl k závěru, že předmětná námitka je nedůvodná, neboť i v případě zjištění účelovosti přihlášení k trvalému pobytu předmětných 5 osob, by taková nezákonnost nemohla v daném případě nabýt takové intenzity, aby bylo možno důvodně předpokládat odlišné výsledky voleb.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud dospěl k závěru, že nebyly splněny předpoklady pro vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva Města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014, a proto návrh ve výroku ad I. zamítl.

Následně se soud zabýval námitkami navrhovatelů vztahujícími se k návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva Města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014.

Zásadní námitkou týkající se návrhu na vyslovení neplatnosti hlasování v předmětných volbách byla námitka, že je dáno podezření, že předmětné volby byly ovlivněny tzv. kupováním hlasů, když nezjištěné osoby nabízely a předaly některým voličům finanční prostředky za to, že si od těchto osob nechali vyplnit hlasovací lístky, a to tak, že na hlasovacím lístku byl vyznačen hlas pro volební stranu Bílinští sociální demokraté a dva hlasy pro konkrétní kandidáty volební strany Nezávislí pro Bílinu, a to pro Mgr. Bc. Ivanu Svobodovou a Mgr. Zdeňka Svobodu Ph.D., případně tak, že na hlasovacím lístku bylo vyznačeno 24 až 26 preferenčních hlasů pro kandidáty volební strany Bílinští sociální demokraté, dva preferenční hlasy pro výše uvedené kandidáty volební strany Nezávislí pro Bílinu a dva preferenční hlasy pro kandidáty KSČM.

Základním předpokladem pro soudní přezkum je existence porušení volebního zákona ve zmíněné intenzitě, která způsobuje „zatmění“ volebních výsledků, tedy jejich zásadní zpochybnění, přičemž se musí jednat o skutečné a prokazatelné porušení volebního zákona, nikoliv o nějaké negativní zkušenosti navrhovatele z průběhu voleb, či o jeho vlastní dojmy nebo pocity, které mohou vyvolat jen pouhá nevěrohodná podezření. Soud totiž není

„kontrolním“ orgánem, který by na základě takových dojmů, pocitů či nevěrohodných podezření navrhovatelů byl povinen provádět automaticky požadovanou kontrolu. Proto, v souladu s výše uvedeným cílem soudního přezkumu a účelem jeho právní úpravy, musí navrhovatel v návrhu uvést takové skutečnosti, z nichž by vyplývala indicie o porušení volebního zákona v požadované intenzitě (viz výše uvedené tři podmínky pro vyhovění návrhu). Musí se jednat tedy o takové skutečnosti, se kterými spojuje volební zákon určitý následek, jenž by se měl projevit ve zpochybnění volebního výsledku.

Soud se ve světle výše zmíněných závěrů dále tedy musel zabývat tím, zda navrhovatel tvrze skutečnosti v návrhu lze považovat za již výše zmíněné indicie o porušení volebního zákona v požadované intenzitě, anebo se jedná pouze o pouhý dojem či pocit, podezření, čili nedůvěryhodné tvrzení s nízkou mírou pravděpodobnosti jeho prokazatelnosti, přesvědčivosti a důvěryhodnosti.

Zásadními podklady, které se dle navrhovatelů vztahovaly k namítanému kupčení s hlasy voličů, byly audio a video záznamy pořízené ve dnech konání voleb zástupci sdružení Naši politici o.s. a sdružení Transparency International. Soud přihlédl k obsahu těchto záznamů a musel konstatovat, že předmětné záznamy samy o sobě neprokazují, že docházelo k uplácení voličů, ale dle soudu z nich vyplynulo, že existuje určitá nezanedbatelná pravděpodobnost, že k uplácení voličů mohlo docházet. Soud tedy předmětné záznamy vyhodnotil jak dostatečné indicie o porušení volebního zákona v požadované intenzitě. Proto soud přistoupil ke kontrole samotné volební dokumentace včetně předložených hlasovacích lístků.

Navrhovatelé poukazovali na skutečnost, že z volebních výsledků vyplývá největší pravděpodobnost existence zmanipulovaných hlasovacích lístků ve volebních okrscích číslo 8 a 9. V těchto dvou volebních okrscích soud identifikoval 29 hlasovacích lístků (okrsek č. 8 – 13 lístků, okrsek č. 9 – 16 lístků), na kterých byl vyznačen hlas pro volební stranu Bílinští sociální demokraté a současně vždy byly vyznačeny preferenční hlasy pro kandidáty volební strany Nezávislí pro Bílinu Mgr. Bc. Svobodovou a Mgr. Svobodu a současně vyznačen preferenční hlas pro kandidáty volební strany KSČM Pavla Prehala a Naděždu Maurerovou, případně pouze jednoho z těchto kandidátů KSČM. Současně bylo soudem v uvedených dvou volebních okrscích identifikováno 64 hlasovacích lístků (okrsek č. 8 – 33 lístků, okrsek č. 9 – 31 lístků), kde byly vyznačeny preferenční hlasy pro jednotlivé kandidáty volební strany Bílinští sociální demokraté, dále vždy preferenční hlasy pro kandidáty volební strany Nezávislí pro Bílinu Mgr. Bc. Svobodovou a Mgr. Svobodu a současně vyznačen preferenční hlas pro kandidáty volební strany KSČM Pavla Prehala a Naděždu Maurerovou, případně pouze jednoho z těchto kandidátů KSČM. U těchto shodně vyplněných hlasovacích lístků je možno identifikovat dva „rukopisy“ (styly křížkování a použitá psací náčiní). Aby soud ověřil, zda se výše uvedené typy obdobně vyplněných hlasovacích lístků vyskytují i v jiných volebních okrscích, prověřil lístky i z dalších čtyř z celkového množství patnácti volebních okrsků, a to volební okrsky č. 7, 10, 11 a 12. Soud zjistil, že varianta hlasovacího lístku s vyznačeným hlasem pro celou volební stranu Bílinští sociální demokraté se vyskytovala v uvedených okrscích celkem v počtu 19 kusů (okrsek č. 7 – 3 lístky, okrsek č. 10 – 2 lístky, okrsek č. 11 – 9 lístků a okrsek č. 12 – 5 lístků). Varianta hlasovacího lístku s vyznačením preferenčních hlasů pro jednotlivé kandidáty volební strany Bílinští sociální demokraté se vyskytovala v uvedených volebních okrscích celkem v počtu 23 kusů (okrsek č. 7 – 8 lístků, okrsek č. 10 – 3 lístky, okrsek č. 11 – 8 lístků a okrsek č. 12 – 4 lístky). Celkem tedy soud

zjistil výskyt varianty hlasovacího lístku s vyznačeným hlasem pro celou volební stranu Bílinští sociální demokraté v počtu 48 kusů a varianty hlasovacího lístku s vyznačením preferenčních hlasů pro jednotlivé kandidáty volební strany Bílinští sociální demokraté v počtu 87 kusů. Z uvedeného vyplývá, že výše popsané podezřelé hlasovací lístky se vyskytují napříč volebními okrsky s tím, že nejvíce se jich vyskytuje právě v okrscích č. 8 a 9, na které poukázali navrhovatelé.

Dle názoru soudu je zcela vyloučena možnost náhodné shody ve vyplnění preferenčních hlasů na hlasovacím lístku v takovém rozsahu. V daném případě bylo totiž možno rozdělit 30 hlasů mezi 309 kandidátů. Možnost, aby se náhodně opakovala zcela stejná kombinace preferenčních hlasů v počtu 48 kusů respektive 87 kusů při prověření šesti volebních okrsků z patnácti, je ze statistického hlediska minimální. Přestože soud respektuje, že v rámci voleb hraje významnou roli volební kampaň a veřejná známost kandidátů a jejich postoje, cíle a morální profil, přesto shodnost preferencí u takto vysokého počtu voličů považuje s pravděpodobností hraničící s jistotou za nemožnou. Je nemožné, aby při zákonném průběhu hlasování byly ve výše uvedeném množství ve více volebních okrscích shodně vyplněny hlasovací lístky totožným rukopisem. Souhrn uvedených skutečností nepochybně dokládá, že docházelo k manipulaci s hlasovacími lístky mimo volební místnosti v rozporu s ustanoveními volebního zákona a v důsledku toho vůle voličů byla pokřivena a výsledek hlasování tak neodpovídá svobodné vůli voličů. V této skutečnosti spatřuje soud nezákonnost, ke které došlo v rámci předmětného hlasování.

Soud zdůrazňuje, že není předmětem tohoto řízení zjišťování skutečnosti, kdo se předmětné nezákonnosti dopustil či ji organizoval. Uvedené skutečnosti spadají do kompetence orgánů činných v trestním řízení.

Na tomto místě soud musí akcentovat ustálenou judikaturu Ústavního soudu, který v nálezu ze dne 18.1.2011, sp. zn. Pl. ÚS 57/10, konstatoval, že *„naše volební soudnictví nezná absolutní vady volebního řízení (tzv. absolutní zmatky volebního řízení), tj. takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické zrušení voleb, volby kandidáta nebo hlasování. Všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledek voleb do zastupitelského orgánu jako takového, nebo na výsledek volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování, a to podle principu proporcionality.“*

Veden duchem výše uvedené judikatury zdejší soud přistoupil k přezkoumání skutečnosti, zda výše zmíněných 48 kusů respektive 87 kusů hlasovacích lístků mohlo mít vliv na výsledek voleb do zastupitelstva Města Bílina. Z počtu 5 318 odevzdaných hlasovacích lístků vyhledal soud 48 kusů respektive 87 kusů hlasovacích lístků, jejichž úprava byla s pravděpodobností hraničící s jistotou výsledkem nedovolené manipulace s voliči. Podíl těchto shodně vyplněných hlasovacích lístků činí 0,9 % respektive 1,64 % z celkového počtu odevzdaných hlasovacích lístků. Soud se však nespokojil s pouhým porovnáním počtu celkem odevzdaných hlasovacích lístků a počtu totožně upravených, a přistoupil k výpočtům, jaký vliv by mělo na výsledek voleb jako takových, kdyby uvedené lístky nebyly vůbec odevzdány. Zaměřil se při těchto výpočtech právě a jen na volební stranu Bílinští sociální demokraté a nikoli i na označené kandidáty z ostatních volebních stran.

Postup pro zjišťování výsledků voleb je upraven v ustanovení § 45 volebního zákona. V odstavci 1 a 2 uvedeného ustanovení je upraveno rozdělení mandátů mezi jednotlivé

volební strany. V souladu s tímto ustanovením pro vstup do skrutinia, ve kterém se rozdělují mandáty, je podmínkou dosažení alespoň 5 % z celkového počtu platných hlasů poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejích kandidátů (tzv. poměr hlasů k základu). Bílinští sociální demokraté získali dle Zápisu o výsledku voleb poměru hlasů k základu ve výši 13.17 %, z čehož vyplývá, že i po odečtení 1 248 hlasů (odpovídajících 48 hlasovacím lístkům po 26 hlasech – celá kandidátka volební strany Bílinští sociální demokraté bez hlasů pro Mgr. Bc. Svobodovou, Mgr. Svobodu, Pavla Prchala a Naděždu Maurerovou) či 2 262 hlasů (odpovídajících 87 hlasovacím lístkům po 26 hlasech – preferenční hlasy pro kandidáty volební strany Bílinští sociální demokraté bez hlasů pro Mgr. Bc. Svobodovou, Mgr. Svobodu, Pavla Prchala a Naděždu Maurerovou) by dosáhli zákonem předpokládané pětiprocentní hranice pro postup do skrutinia.

Dále se při rozdělování postupuje tak, že počet hlasů získaný jednotlivými volebními stranami, které postoupily do skrutinia, se postupně dělí čísly 1, 2, 3 a dále vždy číslem o jedno větším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině. Získané podíly se následně seřadí podle velikosti až do počtu mandátů, které mají být při volbách do zastupitelstva obce přiděleny.

Volební strana Bílinští sociální demokraté získala tímto postupem 5 mandátů s tím, že poslední mandát získala s podílem ve výši 3 799,20. Shodou okolností se jednalo o poslední třicátý mandát. Bylo tedy na soudu, aby zjistil, zda v případě, že by byly diskvalifikovány hlasy získané volební stranou Bílinští sociální demokraté prostřednictvím výše specifikovaných podezřelých hlasovacích lístků, získala stejné množství mandátů.

Pokud by tedy volební strana Bílinští sociální demokraté získala o 1 248 hlasů méně (odpovídá 48 hlasovacím lístkům), tedy 17 748 hlasů, odpovídal by její čtvrtý podíl pro získávání mandátů číslu 4 437 a pátý podíl číslu 3 549,6. Volební strana Nezávislí v Bílině – HNHRM získala podle Zápisu o výsledku voleb pět mandátů. Poslední získala s podílem 4 312,60. Šestý podíl pro volební stranu Nezávislí v Bílině – HNHRM odpovídá číslu 3 593,83 (celkový počet získaných hlasů 21 563/6). Z uvedeného vyplývá, že pokud by bylo diskvalifikováno 1 248 hlasů pro volební stranu Bílinští sociální demokraté odpovídající 48 podezřelým hlasovacím lístkům, tak by pátý podíl pro výpočet počtu mandátů této volební strany byl nižší než šestý podíl pro výpočet počtu mandátů volební strany Nezávislí v Bílině – HNHRM a namísto pěti mandátů by volební strana Bílinští sociální demokraté získala pouze čtyři mandáty a volební strana Nezávislí v Bílině – HNHRM by namísto pěti mandátů získala mandátů šest.

Z výše uvedených výpočtů dospěl soud k závěru, že již předmětných 48 hlasovacích lístků mohlo ovlivnit výsledky voleb na úrovni obsazení počtu mandátů pro jednotlivé volební strany.

Vzhledem ke shora uvedenému dospěl soud k závěru, že v rámci hlasování ve volbách do zastupitelstva Města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014 došlo k nezákonnosti, která byla tak intenzivního charakteru, že pokud by k ní nedošlo, byl by výsledek voleb jiný.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti soud dospěl k závěru, že byly splněny předpoklady pro vyslovení neplatnosti hlasování ve volbách do zastupitelstva Města Bílina konaných ve dnech 10. a 11. října 2014, a proto rozhodl jak je uvedeno ve výroku ad II.

Pro úplnost soud dodává, že s ohledem na skutečnost, že soud již výše shledal důvody pro vyslovení neplatnosti hlasování v předmětných volbách, nezabýval se již dalšími

námitkami navrhovatelů, které se vztahovaly ke hlasování v předmětných volbách, jako byly námitky týkající se podezřelé manipulace s volebními lístky ze strany konkrétních jednotlivců či námitka týkající se doprovázení voličů do volebních místností a snaha o rady jinými osobami při výkonu hlasování přímo ve volební místnosti. Vzhledem k výše uvedeným závěrům a vyslovení neplatnosti hlasování pozbyly tyto námitky na relevanci.

O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s ustanovením § 93 odst. 4 s.ř.s, podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení právo.

O návrhu v souladu s ust. § 90 odst. 3 s.ř.s. soud rozhodl usnesením ve dvacetidenní lhůtě ode dne, kdy byly odstraněny jeho vady u později podaného návrhu ze spojených řízení, bez nařízení jednání, neboť všechny potřebné skutečnosti bylo možné zjistit z podání účastníků a z předložené volební dokumentace, takže již nebylo zapotřebí provádět další dokazování.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 104 odst. 1 s.ř.s.)
Usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s.ř.s.).

V Ústí nad Labem dne 19. listopadu 2014

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová